

Problemskak – 3 trækkere

13. september 2016

I de foregående artikler har vi beskæftiget os med 2-trækkere med tilhørende temaer og skakstudier. Jeg vender tilbage til dem på et tidspunkt, men i denne artikel gælder det 3-trækkere. De betragtes som problemskakkens DNA.

Vi har nu bevæget os dybt ind i varianternes verden. Landskabet ser ubekendt ud. De er ikke så populære hos løserne. Det skyldes sikkert, at løserne føler, at de er vanskeligere at løse end 2-trækkerne. Det er de på en måde også – det er jo næsten umuligt at gennemregne samtlige træk i en 3-trækker. Men på den anden side er 3-trækkerne næsten altid knyttet til et bestemt tema. Kan man gennemskue det, er de ikke sværere at løse end 2-trækkerne.

Fordringen for disse opgaver lyder: Hvid trækker og sætter sort mat senest i det tredje træk. Der er kun ét bestemt 1. træk for hvid, der kan løse opgaven.

En god idé for at løse en 3-trækker er at starte med at lade sort trække først. Så dukker der altid nogle idéer op.

Temaet jeg har valgt til at belyse 3-trækkerne er: Den bøhmiske Skole – kort betegnet benævnes disse opgaver også som Bøhmere.

Det grønne område i Tjekkiet kaldes Böhmen. Fra Wikipedia

Det kaldes de pga. pionererne (i midten 1800-tallet) inden for dette tema kom fra Bøhmen (Engelsk: Bohemia; Tysk: Böhmen), som i dag udgør den vestlige del af staten Tjekkiet. Her skal nævnes de vigtigste pionerer: Antonin König, Jan Dobrusky, Jiri Chocholous, Josef Pospisil og Miroslav Havel.

Bøhmer-temaet bruges til 2-, 3- og 4-trækkere. Men de kommer bedst til udtryk som 3-trækkere.

Der er nogle karakteristika, som kendetegner Bøhmer-temaet:

1. Problemet har et elegant, enkelt og harmonisk udseende i den måde, stillingen fremstår på.
2. Løsningen har mindst tre Model-matter, og ingen af disse dominerer.

Præcisering af nogle begreber:

Ren-mat: Feltet den sorte konge (i mat stillingen) står på og de felter, som er naboer til kongefeltet, trues kun af en af de hvide brikker, eller er blokeret af en eller flere af den sorte konges egne brikker.

Økonomisk-mat: Alle de hvide brikker (undtagen kongen og bønderne) deltager i matsætningen.

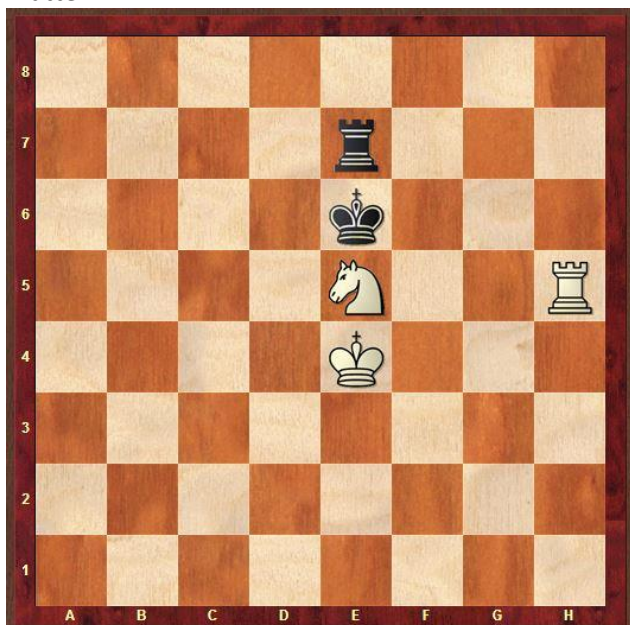
Model-mat: Matten er både ren og økonomisk.

Ekko-mat (parvis): Samme matbillede gentages (spejles). Den sorte konge bliver mat på felter af samme farve. Begrebet skal forstås som en specifik visuel idé – gentagelsen af en matbillede på to forskellige felter – disse billeder er en spejling af hinanden. Både matbilledet og den sorte konges flugtmuligheder og kontrollen af disse fremkommer i spejlingen.

Kamæleon-mat (parvis): Som Ekko-mat, men den sorte konge bliver mat på et hvidt felt og et sort felt.

Man kan sige, at hvis **Ren**-mat og **Økonomisk**-mat er til stede i opgaven, har vi måske at gøre med en Bøhmer.

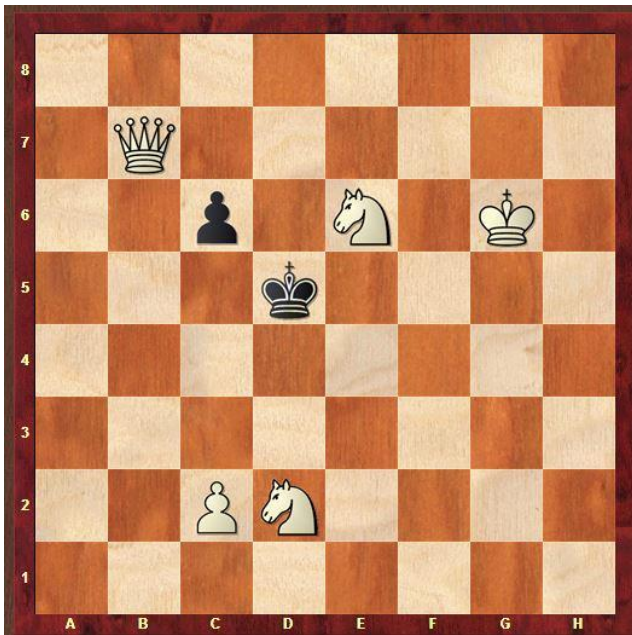
Et eksempel på en **Ren**-mat – ikke en Bøhmer: Husk at for at få en Bøhmer, skal der være mindst tre **Model**-matter.

Hvid trækker nu: Th6#

Herved opstår: **Ren**-mat og **Økonomisk**-mat og derved også en **Model**-mat.

Et eksempel på **Ekko**-matter:

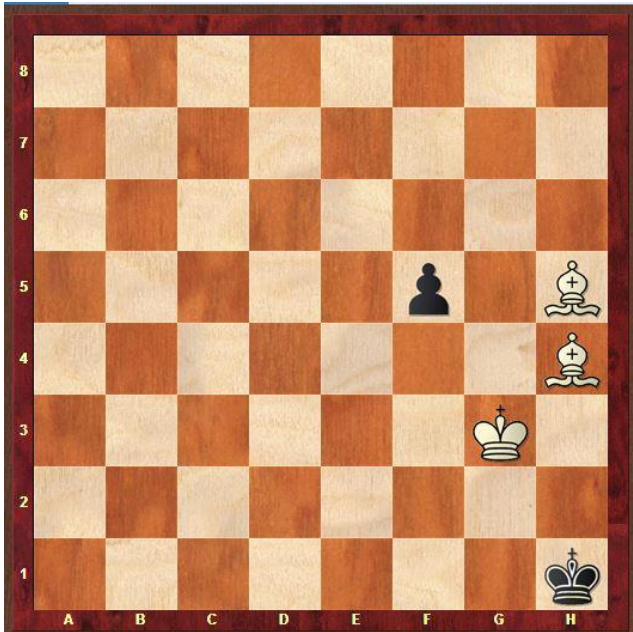

1. Sc4 Kxe6
 2. Df7# (Model-mat og Ekko-mat)
- eller
1. Sc4 Kxc4
 2. Db3# (Model-mat og Ekko-mat)
- eller
1. Sc4 Ke4
 2. Dxc6# (Model-mat)

De to første har samme matbillede og er spejlvendte – disse to Model-matter er derfor også Ekko-matter. Sorts konge bliver sat mat på samme farve felt (her hvide) i de to Ekko-matter. Derfor benævnes matterne også som Monokrome Ekko-matter.

I tilfælde af, at sorts konge bliver mat henholdsvis på et hvidt felt og et sort felt betegnes disse Model-matter med et særligt udtryk, som Kamæleon Ekko-matter.

Et eksempel på Kamæleon Ekko-matter:

1. Kf2 Kh2
2. Lg3+ Kh3
3. Kf3 f4
4. Lg4# (Model-mat og Ekko-mat)

eller

1. Kf2 f4
2. Lf3+ Kh2
3. Lg2 f3
4. Lg3# (Model-mat og Ekko-mat)

eller

1. Kf2 Kh2
2. Lg3+ Kh1
3. Lf3# (Model-mat)

De første to mætter har samme matbillede og er spejlvendte – Model-matterne sker på henholdsvis et hvidt felt (Kh3) og et sort felt (Kh2) -

Derfor benævnes mätterne også som Kamæleon Ekko-matter.

Opgave nr. 12:

Opgaven er en Bøhmer.

Fordringen lyder: Hvid trækker først og sætter sort mat i senest 3 træk.

Den er komponeret af Miroslav Havel og bragt i Vynálezy a Pokroky i 1905.

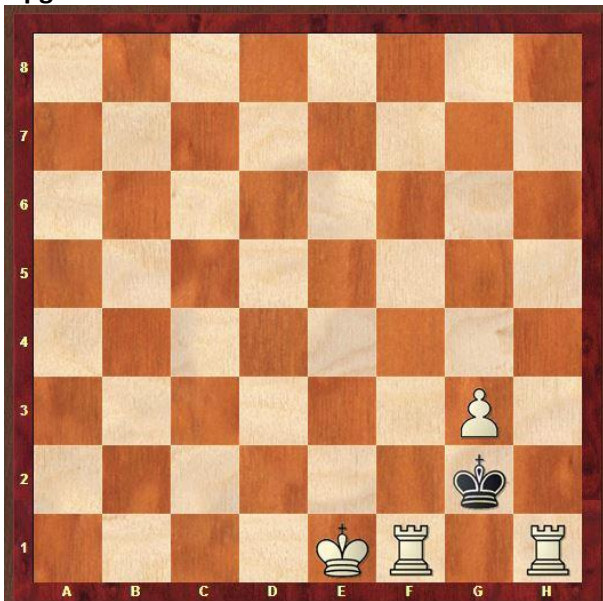
Miroslav Havel. Fra Českê Granáty 1223-1842

Opgaven indeholder **Kamæleon** **Ekko**-matter.

Vi slutter af med en særdeles vanskelig 3-trækker – måske den vanskeligste 3-trækker, der overhovedet findes. Det er ikke en Bøhmer:

Opgave nr. 13:

Fordringen lyder: Hvid trækker først og sætter sort mat i senest 3 træk.

Den er komponeret af det amerikanske skakgeni Samuel "Sam" Loyd – (30. januar 1841 – 10. april 1911). Den blev bragt i New York Albion i januar 1857. Samuel Loyd var på det tidspunkt kun 15 år.

Sam Loyd

Born Samuel Loyd
January 30, 1841
[Philadelphia, United States](#)

Died April 11, 1911 (aged 70)

Known for Chess, puzzles, mathematical games

Fra Wikipedia

God fornøjelse med opgaverne.

Mange hilsener
Ove Rytter Jensen